

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ ТӨААТҮГ-ЫН 2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАНД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/04/НА-СТА-ТӨА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Улаанбаатар хот
2022 он

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх аудитор
Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Д.Энхдалай
Утас: 261885 Цахим хаяг: enkhdalaid@audit.gov.mn
Аудитор: О.Баярмаа
Утас: 261740 Цахим хаяг: bayarmaao@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн :
Баян ташаагийн эх Аудит ХХК
Захирал: Т.Хоролсүрэн
Цахим хаяг: bte.audit@yahoo.com

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
БХБЯ	Барилга, хот байгуулалтын яам
БШУЯ	Боловсрол, шинжлэх ухааны яам
ИНЕГ	Иргэний нисэхийн ерөнхий газар
СТОУС	Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТӨААТҮГ	Төрийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар
УТХО	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт.....	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл	8
3. Аудитын тайлан	10
3.1 Ерөнхий зүйл	10
3.2 Дотоод хяналт	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	11
3.4 Материаллаг байдал.....	11
4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	11
4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа	11
4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин	12
4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого.....	12
5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	15
5.1 Шилэн дансны мэдээлэл.....	15
6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	16
8. Аудитын илрүүлэлт.....	17
8.1 Албан шаардлага	17
8.2 Зөвлөмж.....	17
9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл.....	18

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

БАРИЛГЫН ХӨГЖЛИЙН
ТӨВ ТӨААТҮГ-ЫН ЗАХИРАЛ
Ц.АМАРСАНАА ТАНАА

2022.03.15 № 07/549
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1,8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторовн ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудалд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй зүйлсийг тодруулах ба тэдгээрийг аудитын хүрээнд нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн болно.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын төсвийг ТӨБЗГ-ын 2020 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдрийн 634 дүгээр тогтоолоор үйл ажиллагааны орлогыг 8,038.5 сая, зардлыг 7,191.8 сая төгрөг байхаар баталсан бөгөөд гүйцэтгэлээр 8,628.9 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 6,714.6 сая төгрөгийн зардал гарч 1,663.1 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна. Захиалагчийн техник хяналтын орлого төлөвлөгөөнөөс 1,530.0 сая төгрөг буюу 19.0 хувиар давж биелсэн байна.

Бусад асуудал

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ нь “Хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төслийг бүрэн хэрэгжүүлж, дуусгахтай холбогдуулан уг төслийг мэргэжлийн түвшинд чанартай гүйцэтгэхэд шаардлагатай байгаа тухайн салбарын эрдэмтэн, доктор, судлаачид, мэргэжилтэн зэрэг 40 хүнийг туслан гүйцэтгүүлэхээр богино хугацаанд

гэрээгээр авч ажиллуулж болно” гэсэн ТӨБЗГ-ын 2020 оны А-1/432 тоот шийдвэрийг үндэслэн баталсан орон тооноос 15 гэрээт ажилтан илүү ажиллуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 36 зорилтын хүрээнд 66 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 93.9 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

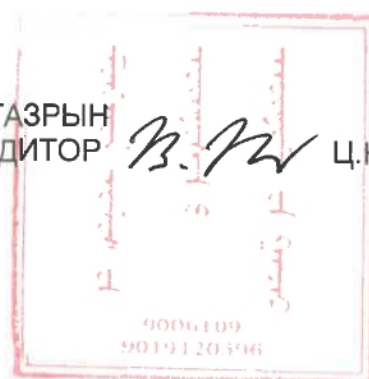
Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.Наранчимэг

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	14,121,669,860.60	19,140,918,389.26
1.1.2	Дансны авлага	51,356,570.64	20,129,541.23
1.1.4	Бусад авлага		
1.1.6	Бараа материал	320,937,162.01	327,501,795.52
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо	114,444,000.00	
1.1.20	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	14,608,407,593.25	19,488,549,726.01
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	6,293,696,296.71	5,857,125,307.67
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	965,683,241.11	1,383,237,776.28
1.2.20	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	7,259,379,537.82	7,240,363,083.95
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	21,867,787,131.07	26,728,912,809.96
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	ӨР ТӨЛБӨР		
2.1.1.1	Дансны өглөг	3,380,657,552.92	3,172,278,393.38
2.1.1.3	Татварын өр	95,203,498.64	152,135,248.50
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг		49,838.37
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	4,894,225,198.41	8,098,487,082.16
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	823,544,096.08	756,185,469.42
2.1.1.20	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	9,193,630,346.05	12,179,136,031.83
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	9,193,630,346.05	12,179,136,031.83
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Төрийн өмч	8,159,338.00	8,159,338.00
2.3.5	Нэмж төлөгдсөн капитал	195,479,515.00	195,479,515.00
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	1,067,439,884.99	1,337,339,884.99
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	6,454,791,998.45	6,454,791,998.45
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	4,948,286,048.58	6,554,006,041.69
2.3.20	Эздийн өмчийн дүн	12,674,156,785.02	14,549,776,778.13
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	21,867,787,131.07	26,728,912,809.96

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	7,595,213,837.80	8,496,391,809.31
2	Борлуулалтын өртөг	122,016,061.11	113,924,476.87
3	Нийт ашиг (алдагдал)	7,473,197,776.69	8,382,467,332.44
4	Түрээсийн орлого		
5	Хүүгийн орлого	249,873,722.87	132,553,923.67
6	Ногдол ашгийн орлого		
7	Эрхийн шимтгэлийн орлого		
8	Бусад орлого	92,027,100.00	
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал		
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	6,576,845,805.95	6,60,644,348.00
11	Санхүүгийн зардал		
12	Бусад зардал	6,750,162.00	
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	29,839,461.63	(17,750,924.83)
14	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	(79,498,524.55)	(55,384,470.12)
15	Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)		
16	Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн олз (гарз)		
17	Бусад ашиг (алдагдал)		
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	1,181,843,568.69	1,841,241,513.16
19	Орлогын татварын зардал	124,891,206.18	178,182,298.44
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	1,056,952,362.51	1,663,059,214.72
21	Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)		
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		
23	Бусад дэлгэрэнгүй орлого		
23.1	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү		
23.2	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		
23.3	Бусад олз (гарз)		
24	Орлогын нийт дүн	1,056,952,362.51	1,663,059,214.72

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	8,159,338.00	195,479,515.00	1,067,439,884.99	6,454,791,998.45	4,230,053,686.07	11,955,924,422.51
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга					(338,720,000.00)	(338,720,000.00)
3	Залруулсан үлдэгдэл	8,159,338.00	195,479,515.00	1,067,439,884.99	6,454,791,998.45	3,891,333,686.07	11,617,204,422.5
7	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)					1,056,952,362.51	1,056,952,362.51
8	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн						
9	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	8,159,338.00	195,479,515.00	1,067,439,884.99	6,454,791,998.45	4,948,286,048.58	12,674,156,785.02
10	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга					(57,339,221.61)	(57,339,221.61)
11	Залруулсан үлдэгдэл	8,159,338.00	195,479,515.00	1,067,439,884.99	6,454,791,998.45	4,890,946,826.97	12,616,817,563.41
15	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-		1,663,059,214.72	1,663,059,214.72
16	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	-	-			
17	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	8,159,338.00	195,479,515.00	1,067,439,884.99	6,454,791,998.45	6,554,006,041.69	14,549,776,778.13

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	16,758,017,229.22	19,347,583,578.64
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	15,783,973,300.44	19,292,506,868.64
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	974,043,928.78	55,076,710.00
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	-14,478,106,478.01	-14,010,511,295.32
1.2.1	Ажиллагчдад төлсөн	-2,838,624,792.24	-3,172,035,319.83
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	-1,366,165,962.42	-1,648,183,521.24
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	-8,037,758,793.52	-6,305,574,024.76
1.2.4	Ашиглалтын зардалд төлсөн	-57,852,662.96	-56,949,068.26
1.2.5	Түлш, шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	-149,016,245.64	-1,529,494,549.31
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	-852,554,709.45	-782,895,271.27
1.2.8	Даатгалын төлбөрт төлсөн	-16,813,110.00	
1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	-1,159,320,201.78	-515,379,540.65
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	2,279,910,751.21	5,337,072,283.32
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	249,873,722.87	132,553,923.67
2.1.6	Хүлээн авсан хүүгийн орлого	249,873,722.87	132,553,923.67
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	-678,234,956.00	-432,626,753.50
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	-678,234,956.00	-432,626,753.50
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-428,361,233.13	300,072,829.83
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	29,913,911.06	2,298,083.12
3.1.4	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	29,913,911.06	2,298,083.12
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	-74,449.43	-20,049,007.95
3.2.5	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал	-74,449.43	-20,049,007.95
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	29,839,461.63	-17750,924.83
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,881,388,979.71	5,019,248,528.66
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	12,240,280,880.69	14,121,669,860.60
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	14,121,669,860.60	19,140,918,389.26

2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

№	Үзүүлэлтүүд			2021	Зөрүү	Хувь
---	-------------	--	--	------	-------	------

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

		Хэмжих нэгж	2020 оны гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, түгээлт борлуулалт							
1	<i>Захиалагч хяналтын орлого</i>	мян.төг	4,757,227.8	3,037,874.6	4,567,877.9	1,530.0	150.4
	<i>Нормчлолтой холбоотой орлого</i>	мян.төг	385,691.0	386,130.6	424,807.1	38,676.5	110.0
	<i>Инженер техникийн ажилтны сургалтын орлого</i>	мян.төг	212,141.1	458,850.0	394,736.5	(64,113.5)	86.0
	<i>Бүтээгдэхүүн баталгаажуулалтын орлого</i>	мян.төг	34,630.3	40,703.0	40,519.6	(183.4)	99.5
	<i>Зураг төсөл, магадлалын орлого</i>	мян.төг	1,576,201.4	1,550,000.0	1,699,938.1	149,938.1	109.7
	<i>Лабораторийн орлого</i>	мян.төг	425,914.2	434,800.0	246,290.1	(188,509.9)	56.6
	<i>Бусад орлого</i>	мян.төг	545,308.8	2,130,139.2	1,254,776.4	(875,362.7)	58.9
2	Нийт орлого	мян.төг	7,937,114.60	8,038,497.44	8,628,945.73	590,448.29	107.3
	Үүнээс: Цэвэр борлуулалт	мян.төг	7,815,098.5	7,888,497.4	8,515,021.2	626,523.7	107.9
3	Нийт зардал	мян.төг	6,698,861.8	7,191,751.6	6,714,568.8	(477,182.8)	3.4
	Үүнээс: Удирдлагын зардал	мян.төг	340,931.1	423,658.1	272,068.1	(151,589.9)	64.2
	Үйл ажиллагааны бус зардал	мян.төг	29,839.5	-	(17,750.9)	(17,750.9)	-
	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз	мян.төг	6,750.2	-	-	-	-
	Хадгаламжийн хүүний зардал	мян.төг	(79,498.5)	-	(55,384.5)	(55,384.5)	-
4	Татварын өмнөх ашиг	мян.төг	1,181,843.6	846,745.8	1,841,241.5	994,495.6	217.4
5	Цэвэр ашиг/алдагдал/	мян.төг	1,056,952.4	762,071.2	1,663,059.2	900,987.9	218.2
6	Төсвийн төлбөрт нийт дүн	мян.төг	2,297,315.1	1,906,708.2	2,518,411.8	611,703.5	132.1
	а/ Орлогын татварт	мян.төг	274,474.4	20,000.0	137,290.9	117,290.9	686.5
	б/ НДШ	мян.төг	1,370,589.5	1,312,525.2	1,655,335.2	342,810.0	126.1
	в/ Хүн амын орлогын татвар	мян.төг	563,791.5	496,696.6	646,325.1	149,628.5	130.1
	г/ Улсын тэмдэгтийн хураамж	мян.төг	19,000.0	20,000.0	-	(20,000.0)	-
	д/ Бусад татварт / газрын төлбөр, даатгал, хувь хүнээс суутгасан ОАТ, тээврийн хэрэгслийн татварт, ҮХХАТ/	мян.төг	69,459.7	57,486.4	79,460.5	21,974.0	138.2
7	Төрийн өмчийн ногдол ашигт	мян.төг	158,542.8	114,310.7	249,458.9	135,148.2	218.2
8	Нийт ажиллагсдын тоо	хүн	162	155	170	15	109.7
9	Нийт цалингийн сан	мян.төг	3,535,303.0	3,956,650.6	3,952,527.0	(4,123.6)	99.9
10	Нэг ажиллагчийн дундаж цалин	мян.төг	1,818.5	2,127.2	1,937.5	(189.7)	91.1

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

11	Борлуулалтын 1 өртөгт ногдох зардал	мян.төг	0.8	0.8	0.7	(0.1)	87.0
12	Хөрөнгө оруулалт / өөрийн хөрөнгөөр	мян.төг	764,477.7	997,690.0	547,070.8	(450,619.2)	54.8
13	Нийт авлага	мян.төг	51,356.5	35,000.0	20,129.5	(14,870.5)	57.5
14	Нийт өр төлбөр	мян.төг	9,193,630.3	7,000,000.0	12,179,136.0	5,179,136.0	174.0
	Үүнээс: 1. Нормчлолын сангийн бүрдүүлэлтэй холбоотой БХБЯ-нд өгөх өглөг	мян.төг	3,201,246.1	3,500,000.0	5,029,401.2	1,529,401.2	143.7
	2. Экспертизийн ажлын хөлсний өглөг	мян.төг	819,763.5	900,000.0	755,676.7	(144,323.3)	84.0
	3. УТХО-той барилгуудын зохиогчид өгөх өглөг болон орон нутгийн ГХБХБГ-т өглөг	мян.төг	3,209,748.3	2,500,000.0	3,079,224.8	579,224.8	123.2

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланд аудит хийж аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд компанийн дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллагад хөрөнгийг зөв ангилан бүртгэх, шатахууны батлагдсан жишиг нормыг баримталж ажиллах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 2 дугаар сарын 10-наас 2022 оны 3 дугаар сарын 10-ны хооронд Баян ташаагийн эх Аудит ХХК-ийн захирал Т.Хоролсүрэн, аудитор Б.Хандсүрэн аудиторын туслах Д.Балжирдорж нар гүйцэтгэж, хяналтыг чанарын хяналтын менежер Ч.Чимгээ хэрэгжүүлсэн.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2021 оны 2 дугаар сарын 8-ны өдрийн 1/218 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Дотоод хяналт

Компанийн удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзсэн.

Тус компанийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн нийт зардал 6,708.5 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 67.1 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын зорилго нь нийтийн аж ахуйн талаар төрөөс явуулж буй бодлогын хэрэгжилтийг хангах, барилгын салбарын хөгжлийг түргэтгэгч, дэмжин туслагч түншлэгч байгууллага байх, Барилга, хот байгуулалтын яам болон эрх бүхий бусад байгууллагуудыг шаардлагатай судалгаа, мэдээллээр хангахад оршино.

Компанийн дүрэмд тус байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Салбарын хууль, тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
 - Барилгын норм норматив, дүрэм, барилгын төсвийн жишиг үнэлгээ, үнийн индекс, стандарт боловсруулах ажлыг зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх;
 - Барилгын норм нормативын дүрмийг боловсруулах ажлыг зохион байгуулах;
 - Барилгын зураг төсөл боловсруулах, барилгын ажил гүйцэтгэх, барилгын материалын үйлдвэрлэл, өргөх байгууламж, түүний эд ангийн үйлдвэрлэл, угсралт, засвар үйлчилгээ эрхлэх хуулийн этгээдэд тусгай зөвшөөрөл олгох ажлыг зохион байгуулах;
 - Барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх ажлыг зохион байгуулах;
 - Сургалт зохион байгуулах;
 - Барилга, нийтийн аж ахуйн мэдээллийн сан бүрдүүлэн сүлжээ байгуулж, түүний байнгын ажиллагааг хариуцах;
 - Салбарын хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааг хангуулах;
 - Улсын төсөв болон бусад эх үүсвэрийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих төсөл, арга хэмжээнд техникийн хяналт гүйцэтгэх;
- Барилгын материал, хийц бүтээцийн дээжид сорилт шинжилгээ хийх, дүгнэлт гаргах гэж тодорхойлжээ.

Тус байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар гэсэн статустай, өмчийн 100.0 хувийг төр эзэмшиж байна.

4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ыг Монгол улсын Засгийн газрын 2012 оны 47 дугаар тогтоолыг үндэслэн байгуулсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “Засгийн газар нь төрийн өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах бөгөөд энэ талаар дараах бүрэн эрхтэй: “Хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах”, “Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн өөрт олгогдсон эд хөрөнгийг эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах хэмжээ, хязгаарыг энэ хуульд нийцүүлэн тогтоох” гэсэн заалттай тус тус нийцэж байна.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ нь эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин болон хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг ТӨБЗГ-аар батлуулж үйл ажиллагаагаа явуулдаг.

Монгол Улсын Засгийн газрын “2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 4.4.10-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн засаглалыг олон улсын жишигт нийцүүлэх, газрын хууль тогтоомжийг төрийн байгууламж нэгдмэл байх зарчим болон өмчийн эрх зүйд нийцүүлэн боловсронгуй болгоно.” гэж заасан байна. Энэ хүрээнд өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулах арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай”
- Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”
- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”

4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	14,121,669.9	19,140,918.4	5,019,248.5
Авлага	51,356.6	20,129.5	(31,227.0)
Урьдчилж гарсан зардал тооцоо	114.4		(114.4)
Бараа материал	320,937.2	327,501.8	6,564.6
Үндсэн хөрөнгө	6,293,696.3	5,857,125.3	(436,571.0)
Биет бус хөрөнгө	965,683.2	1,383,237.8	417,554.5
Нийт хөрөнгийн дүн	21,867,787.1	26,728,912.8	4,861,125.7
Өр төлбөрийн дүн			
Дансны өглөг	3,380,657.6	3,172,278.4	(208,379.2)
Татварын өр	95,203.5	152,135.2	56,931.7
НДШ-ийн өглөг		49.8	49.8
Урьдчилж орсон орлого	4,894,225.2	8,098,487.1	3,204,261.9
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	823,544.1	756,185.5	(67,358.6)
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	9,193,630.3	12,179,136.0	2,985,505.7
Эздийн өмчийн дүн	12,674,156.8	14,549,776.8	1,875,620.0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	21,867,787.1	26,728,912.8	4,861,125.7

Өмнөх оны үзүүлэлтээс мөнгөн хөрөнгө, дансны авлага, урьдчилж гарсан зардал тооцоо, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, дансны өглөг, урьдчилж орсон орлого, богино хугацаат өр төлбөр, эздийн өмч зэрэг дансдад материаллаг өөрчлөлт гарсан байна.

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 5,019.2 сая төгрөгөөр өссөн нь зураг төсөл магадлалын ажил хийж гүйцэтгэсэн, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар БХБЯ, БШУЯ, ЭМЯ-дын захиалгаар баригдаж байгаа барилга байгууламжид захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлсэн зэргээс шалтгаалжээ.

Авлага дансны үлдэгдэл 20.1 сая төгрөг болж 31.2 сая төгрөгөөр буурсан нь Монголын газрын тос боловсруулах үйлдвэр ХХК-аас захиалагчийн хяналтын зардлын авлага 22.9 сая, Төрийн ордны мэдээлэл, үйлчилгээний цогцолбороос зураг магадлалын зардлын авлага 8.3 сая төгрөгийн авлагыг тус тус барагдуулж ажилласан байна.

Урьдчилгаа данснаас тайлант онд ажлын гүйцэтгэлийг дүгнэн, акт үйлдэж 114.4 сая төгрөгийг биет бус хөрөнгө дансанд шилжүүлэн бүртгэсэн байна.

Бараа материал дансны үлдэгдэл 6.6 сая төгрөгөөр өссөн нь цаг үеийн байдалтай уялдуулан цар тахлын үед шаардлагатай 926.5 сая төгрөгийн ариутгагч, халуун мэдрэгчтэй хаалга, бусад хамгаалах хэрэгсэл, аж ахуйн материал худалдан авч, үнэ төлбөргүй 35.0 сая төгрөгийн хангамжийн материал хүлээн авч, 954.9 төгрөгийг зарцуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 436.6 сая төгрөгөөр буурсан нь худалдан авсан хөрөнгө 54.2 сая, ТӨБЗГ-ын 402 дугаар тогтоолын дагуу балансаас балансад 35.0 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээгээр 269.9 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, ТӨБЗГ-ын 2021 оны 694 дүгээр тогтоолын дагуу 72.3 сая төгрөгийн автомашиныг БХБЯ-ны баланс руу шилжүүлсэн бөгөөд хуримтлагдсан элэгдэл 723.4 сая төгрөгийн нэмэгдсэнээс шалтгаалсан байна.

Биет бус хөрөнгө дансны үлдэгдэл 498.2 сая төгрөгөөр өссөн нь ТӨБЗГ-ын 605 дугаар тогтоолын дагуу 364.9 сая төгрөгийн барилгын салбарын мэдээллийн сангийн программ, ТӨБЗГ-ын 634 дугаар тогтоолын дагуу 107.7 сая төгрөгийн сүлжээний хамгаалалт программ, ОХУ техэксперт программ 5.8 сая төгрөг, ТӨБЗГ-ын 605 дугаар тогтоолын дагуу 9.9 сая төгрөгийн газарзүйн программ мөн ТӨБЗГ-ын 599 дугаар тогтоолын дагуу 9.9 сая төгрөгийн программуудыг тус тус худалдан авсан байна.

Урьдчилж орсон орлого дансны үлдэгдэл 3,204.3 сая төгрөгөөр өссөн нь БХБЯ-ны норм, нормативын сангийн шимтгэлийн төвлөрүүлэлт 1,828.2 сая, инженер техникийн ажилчдын сургалтын урьдчилж орсон орлого 4.9 сая, хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төслийн урьдчилж орсон орлого 1,371.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Богино хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдэл 2,985.5 сая төгрөгөөр өссөн нь урьдчилж орсон орлого 3,204.3 сая, татварын өр 56.9 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, дансны өглөг 208.4 сая, бусад богино хугацаат өр төлбөр 67.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

4.4. Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 3, 20 дугаар зүйлийн 20.1.3-д заасны дагуу Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын захирал нь байгууллагын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулж, биелэлтийг хангах үүрэгтэй.

ТӨБЗГ-ын 2020 оны 634 дүгээр тогтоолоор Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг баталсан байна. Тайлант оны нийт орлогыг 8,038.5 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 7,191.8 сая төгрөгөөр, 762.1 сая төгрөгийн ашигтай байхаар тогтоосон байна. Үүнээс хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд 997.7 сая төгрөгийг төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 2. 2021 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин

/мянган төгрөг/

№	Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2020 оны гүйцэтгэл	2021 оны		Зөрүү	Хувь
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
1	Үйлдвэрлэлийн үндсэн үзүүлэлт						
	Захиалагч хяналтын орлого	мян төг	4,757,227.8	3,037,874.6	4,567,877.9	1,530,000.3	150.4
	Нормчлолтой холбоотой орлого	мян төг	385,691.0	386,130.6	424,807.1	38,676.5	110.0
	Инженер техникийн ажилтны сургалтын орлого	мян төг	212,141.1	458,850.0	394,736.5	(64,113.5)	86.0
	Бүтээгдэхүүн баталгаажуулалтын орлого	мян төг	34,630.3	40,703.0	40,519.6	(183.4)	99.5
	Зураг төсөл, магадлалын орлого	мян төг	1,576,202.4	1,550,000.0	1,699,938.1	149,938.1	109.7
	Лабораторийн орлого	мян төг	425,914.2	434,800.0	246,290.1	(188,509.9)	56.6)
	Бусад орлого	мян төг	545,308.8	2,130,139.2	1,254,776.4	(875,362.8)	58.9
2	Нийт орлого	мян төг	7,937,114.6	8,038,497.4	8,628,945.7	590,448.3	107.3
	Үүнээс: Цэвэр борлуулалт	мян төг	7,815,098.5	7,888,497.4	8,515,021.2	626,523.8	107.9
3	Нийт зардал	мян төг	6,698,861.8	7,191,751.6	6,714,568.8	(477,182.8)	93.4
	Үүнээс: а) Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	мян төг	122,016.1	150,000.0	113,924.5	(36,075.5)	75.9
	б) Ерөнхий болон удирдлагын зардал	мян төг	6,576,845.7	7,041,751.6	6,600,644.3	(441,107.3)	93.7
4	Цэвэр ашиг, алдагдал	мян төг	1,056,952.4	762,071.2	1,663,059.2	900,987.9	218.2

Гүйцэтгэлээр 8,628.9 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 6,714.5 сая төгрөгийн зардал гарган, 1,663.1 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

Нийт орлогын гүйцэтгэл 8,628.9 сая төгрөг болж төлөвлөснөөс 590.4 сая төгрөг буюу 7.3 хувиар давсан нь орон нутагт эрх шилжсэн төсөл арга хэмжээнээс 269.8 сая, Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газраас 20.2 сая, Тагнуулын ерөнхий газраас 116.0 сая, Монголын газрын тос боловсруулах үйлдвэр ТӨХК-аас 81.6 сая, Монгол шуудан ХК-аас 23.4 сая, ИНЕГ-аас 79.4 сая төгрөгийг тус тус гэрээ хийн төсөл арга хэмжээнд захиалагчийн хяналт хийн орлогоор төвлөрүүлсэн нь нөлөөлсөн байна.

Нийт зардлын гүйцэтгэл 6,714.5 сая төгрөг гарч, төлөвлөснөөс 477.2 сая төгрөг буюу 6.6 хувиар дутуу гүйцэтгэлтэй байна. Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг ханган Барилга хот байгуулалтын салбарын хурал, семинар зохион байгуулах зардал, Олон улсын сургалт, семинар зохион байгуулах зардал, гадаад томилолт, ажиллагсадтай холбоотой нийгэм хамгааллын зардал, зар сурталчилгааны зардал, эд хогшил, бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйл, тээвэр шатахуун, албан хэрэгцээний бичиг хэрэг гэх мэт тэвчиж болох зардлуудыг хэмнэж ажилласан нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.

ТӨБЗГ-ын 2021 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдрийн 228 тоот шийдвэрийн дагуу тайлант онд 105.7 сая төгрөгийн ногдол ашиг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг үйлдвэрлэлийн үндсэн үзүүлэлт, орлого, зардлын зүйлс тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

5.1 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ нь шилэн дансны цахим системд нийт 18,653.6 сая төгрөгийн 17 төрлийн 119 мэдээллийг хуулийн хугацаанд ил тод мэдээлэхээс 13,735.5 сая төгрөгийн 22 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж өгөх.

5.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Дээрх хуулиас гадна, тухайлбал Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль болон Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг шалгасан.

1. Тайлант онд хийгдсэн худалдан авах ажиллагааг батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу хуулийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн эсэхийг тендерийн анхан шатны баримт материалтай тулган шалгахад зөрчилгүй байна.

2. Байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг 20-оос доошгүй хувь буюу 9.4 сая төгрөгийг хэмнэлт гаргаж ажиллаагүй, батлагдсан төсвөөс спортын уралдаан тэмцээний арга хэмжээнд 11.5 сая төгрөг зарцуулж төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан байна. Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.6-д "Засгийн газрын шийдвэр гарснаас бусад баяр ёслол, тэмдэглэлт ой, урлагийн наадам, спортын уралдаан тэмцээн, салбарын өдөр, аялал зугаалга зэргийг зохион байгуулахгүй байх", 1.8-д "Байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг 20-оос доошгүй хувь хэмнэлт гаргах" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цаашид Засгийн газраас "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" тогтоол шийдвэрийг хэрэгжүүлж ажиллах албан шаардлага өгөх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай, тайлант оны төсвийн үйл ажиллагааны зарим зардлууд нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын зарим заалтуудтай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар 5,606.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, аудитын явцад 5,606.5 сая төгрөгийг холбогдох хүмүүсийн 2021 оны 11, 12 дугаар сарын цалингаас суутгаж зөрчлийг арилгасан.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн 114.6 сая төгрөгийн зөрчлөөс 66.0 сая төгрөгийн зөрчилд хүргүүлсэн 1 албан шаардлага, 48.6 сая төгрөгийн зөрчилд өгсөн 3 зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1	66.000.0	1	66.000.0			100.0
Зөвлөмж	3	48.600.0	3	48.600.0			100.0
Нийт дүн	4	114,600.0	4	114,600.0			100.0

7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Барилга хот байгуулалтын яамтай байгуулсан 2018/199 дугаарын гэрээний дагуу Монгол улсын хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төсөл нь 5,600.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийн төсөвт өртөгтэй эхэлсэн бөгөөд одоогийн байдлаар 2,200.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч ажлын гүйцэтгэл 80.0 хувьтай явагдаж байна.

“Хүн амын нутагшилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл”-ийн хэрэгжилт, гүйцэтгэлийг дараагийн аудитаар нарийвчлан авч үзнэ.

8. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 36.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 15.6 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, 20.4 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд 1 зөвлөмж өгсөн.

Залруулагдаагүй 36.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг түвшин 67.1 сая төгрөгөөс 31.1 сая төгрөгөөр бага байгаа тул Зөрчилгүй дүгнэлт өглөө.

8.1 Албан шаардлага

Авто машины 100 км-т зарцуулах шатахууны батлагдсан жишиг нормыг баримталж ажиллаагүй 15.6 сая төгрөгийн илүү зарцуулалт гаргаж төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.

Энэ нь Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 390 дүгээр тушаалаар баталсан "Авто машины 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахууны зарцуулалтын жишиг норм"-ыг мөрдөж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах, авто машины 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахууны зарцуулалтын жишиг норм"-ыг мөрдөж ажиллах албан шаардлага хүргүүлэх

8.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг харуулав. Үүнд:

1. Хөрөнгийн ангилал бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Үндсэн хөрөнгийн дансанд 109 нэр төрлийн 20,4 сая төгрөгийн бараа материалын шинж чанартай хөрөнгө бүртгэсэн байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ыг зөрчсөн, санхүүгийн тайлангийн ангилал, үнэн зөв байдал, толилуулга ба тодруулга батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Хөрөнгийг зөв ангилж бүртгэх, үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй 1 жилээс доош хугацаанд ашиглагдах, эргэлтийн хөрөнгийн шинж чанартай хөрөнгийг бараа материалын дансанд шилжүүлэн бүртгэх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

[illegible]

Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

2	Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ	АХГ-2022/44/НА-СТА-ТӨА	Байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг 20-иос доошгүй хувь 9,440.0 мянган төгрөгийг хэмнэлт гаргаагүй байгаа нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолыг хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй байна.	Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43-р тогтоолыг мөрдөж ажиллах.	1	9,440.0						1	9,440.0				
3	Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ	АХГ-2022/44/НА-СТА-ТӨА	Батлагдсан төсвөөс спортын уралдаан тэмцээний арга хэмжээнд 11,500.0 мянган төгрөг зарцуулж төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.	Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43-р тогтоолыг мөрдөж ажиллах.	1	11,500.0						1	11,500.0				
ДҮН					5	13,756,479.1						2	20,940.0			2	13,735,539.1
НИЙТ ДҮН					5	13,792,468.8						3	36,546.5			2	13,755,922.3

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 356/АД/50053
АХГ-2022/44/НА-СТА-ТӨЧГ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Автомашины 100 км-т зарцуулах шатахууны батлагдсан жишиг нормыг хэтрүүлэн 15,606,500.00 төгрөгийн илүү зарцуулалт гаргаж, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.

Энэ нь Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 390 дүгээр тушаалаар баталсан "Автомашины 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм"-ыг мөрдөж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

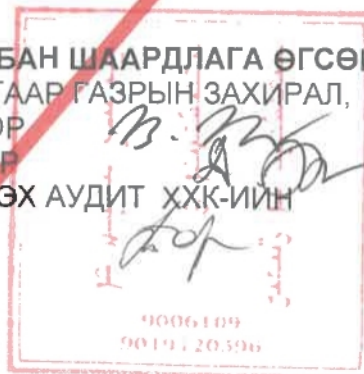
1. Шатахуун зарцуулалтын жишиг норм"-ыг мөрдөж ажиллах, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын захирал Ц.Амарсанаад даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
БАЯН ТАШААГИЙН ЭХ АУДИТ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Д.ЭНХДАЛАЙ

Т.ХОРОЛСҮРЭН

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 355/А0150053
АХГ 2022/44/НА-СТА-ТӨЧГ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг 20-оос доошгүй хувь буюу 9,440,000.00 төгрөгийн хэмнэлт гаргаж ажиллаагүй, батлагдсан төсвөөс спортын уралдаан тэмцээнд 11,500,000.00 төгрөг зарцуулсан байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын тогтоолын 1.6-д "Засгийн газрын шийдвэр гарснаас бусад баяр ёслол, тэмдэглэлт ой, урлагийн наадам, спортын уралдаан тэмцээн, салбарын өдөр, аялал зугаалга зэргийг зохион байгуулахгүй байх", 1.8-д "Байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээнд 20-оос доошгүй хувийн хэмнэлт гаргах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Засгийн газрын 2021 оны 43-р тогтоолыг үйл ажиллагаандаа мөрдөх, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад зардал гаргахгүй байхад анхаарч ажиллах, дээрх зөрчлийг арилган, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын захирал Ц.Амарсанаад даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
БАЯН ТАШААГИЙН ЭХ АУДИТ, ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Д.ЭНХДАЛАЙ

Т.ХОРОЛСҮРЭН

0010801047

[illegible]

[illegible]

[illegible]